

Budapest, 2019. június 11.

Krónikus vesebetegség (Chronic Kidney Disease; röviden: CKD)

Kihívás az európai egészségügyi rendszerek számára

Magyarországon több mint 10 000 páciens dialíziskezelésre szorul vagy új vesét kapott. „Azonban amit jelenleg a krónikus vesebetegség (CKD) elterjedtsége kapcsán látunk, az lehet, hogy csak a jéghegy csúcsa” – mondta Dr. Reusz György professzor, az Európai Veseszövetség – Európai Dialízis és Transzplantációs Szövetség (European Renal Association - European Dialysis and Transplantation Association; röviden: ERA-EDTA) 56. kongresszusának az elnöke. Az éves kongresszus alkalmával a szövetség arra törekszik, hogy felhívja a lakosság és a politikai döntéshozók figyelmét a krónikus vesebetegség (CKD) problémájára, valamint követeli, hogy gyorsan történjenek megelőző intézkedések.

Az európai lakosság körülbelül 10–11%-át érinti a krónikus vesebetegség (CKD). Világszerte pedig több mint 850 millió ember szenved valamilyen vesebetegségben. Ezek az emberek vesefunkcióik egy részét elveszítették, és az ő esetükben magas a kockázata annak, hogy vesecserés terápiára (dialízisre vagy átültetésre) szorulnak. Gyakori tévhit, hogy a krónikus vesebetegségben szenvedők köre megegyezik a dialízissel kezelt páciensek körével. Valójában a dialízissel kezelt páciensek száma a krónikus vesebetegségben szenvedők körülbelül 1–2%-ának felel meg. Magyarország 9,8 millió lakosa közül közel 1 millió ember szenved valamilyen vesebetegségben, és jelenleg körülbelül 10 000 páciensnek van szüksége vesecserés terápiára (közülük körülbelül 6000 páciens kezelnek dialízissel, míg 4000 páciens új vesét kapott). Azonban féltő, hogy ez a szám növekedni fog.

Ez egyfelől a demográfiai trendeknek köszönhető, hiszen az emberek egyre idősebb kort élnek meg és a vesefunkciók elvesztése az idős korral járó tünetek egyike. Azonban a demográfiai trendek önmagukban nem magyarázzák a krónikus vesebetegség (CKD) egyre nagyobb mértékű elterjedését. A CKD egyre nagyobb számú előfordulása számos más tényezőhöz is kapcsolódik, ideértve például a 2-es típusú cukorbetegséget, a magas vérnyomást, a dohányzást, az öregedést és az elhízottságot. Az ezen jellemzőkkel rendelkező embereket nem csak az elsődleges állapotukkal kapcsolatban kellene megfelelően kezelni, hanem kifejezetten a vesebetegségükkel kapcsolatban is rendszeresen szűrni és kezelni kellene.

A CKD egészségügyi veszélyét mégis gyakran elhanyagolják, annak ellenére, hogy epidemiológiailag és gazdaságilag is fontos betegségnek számít. A krónikus vesebetegség egyre nagyobb mértékű elterjedése gazdasági szempontból is egyre nagyobb problémát jelent az egészségügyi rendszerek számára. A becslések szerint Európában egy dialízissel kezelt páciens ellátása évente körülbelül 60 000 – 80 000 euróba kerül.

A CKD elhanyagolásának egyik oka az lehet, hogy a CKD-nek kevés „riasztási jele” van, kivéve, ha a betegség már olyan előrehaladott állapotba jutott, amiben a megelőző intézkedéseknek már nincs hatásuk. Azonban még ennél is fontosabb probléma, hogy nem csak az általános lakosság, de még az orvosi közösség körében sem kellően ismertek a vesebetegség kockázatai.

A dialízisre szoruló páciensek körének a csökkentésére vagy legalábbis hosszú távú stabilizálására csak két opció áll rendelkezésre: a krónikus vesebetegség korai felismerési arányának a javítása, valamint a veseátültetés további támogatása. „Hatalmas potenciált látunk a korai felismerés területén, különösen azért, mert megállíthatja vagy legalább lelassíthatja a betegség előrehaladását” – magyarázta Dr. Reusz György professzor, az Európai Veseszövetség – Európai Dialízis és Transzplantációs Szövetség (European Renal Association - European Dialysis and Transplantation Association; röviden: ERA-EDTA) 2019. június 13–16. között Budapesten megrendezésre kerülő 56. kongresszusának az elnöke.

Ugyanakkor nem csak a veseelégtelenségek számának az emelkedése drasztikus, hanem a kimenetelek is: „Még ha számos csökkent veseműködéssel élő páciens nem is érzi magát betegnek hosszú ideig, emiatt az állapot miatt náluk számos egyéb egészségügyi kockázattal kell számolni” – magyarázta Carmine Zoccali professzor, az ERA-EDTA elnöke. Rámutatott, hogy a csökkent veseműködés (GFR – alacsony glomeruláris filtrációs ráta) miatti, életkorra standardizált átlagos halálzási arány 100 000-ból 21 [1]. Különösen a krónikus vesebetegségből eredő szív- és érrendszeri halálzások száma hatalmas: 2013-ban világszerte 17,9 millió szív- és érrendszeri halálzás volt vesebetegségeknek tulajdonítható [2]. „A vesebetegségekben szenvedő emberek körében hihetetlenül magas a halálzási arány! Például az AIDS 100 000 halálzából „csupán” 1,9-nek az oka [3]. Gondoljunk azonban arra, hogy az emberek a hírességekkel készített kampányok eredményeképpen a HIV betegséget elkezdtek magas prioritású egészségügyi problémának tekinteni. Bár a csökkent veseműködés miatt elhalálzó emberek száma 11-szer magasabb, mégis kevés aktív kampány zajlik a vesebetegségekben szenvedő emberek segítéséért.”

Az európai nefrológusokat tömörítő ERA-EDTA kinyilatkoztatott céljai között szerepel a vesebetegségre történő figyelemfelhívás, valamint a CKD megelőzési arányának a javítása. A szövetség azon dolgozik, hogy felhívja a lakosság és a politikai döntéshozók figyelmét a CKD problémájára. „Fontos, hogy a társadalom komolyabban vegye ezt a problémát, ami az egyéni egészséget és a gazdaságok egészségügyi rendszereit is érinti, valamint, hogy gyorsan történjenek megelőző intézkedések, hiszen amit jelenleg a CKD elterjedtsége kapcsán látunk, az lehet, hogy csak a jéghegy csúcsa” – mondta Reusz professzor. „Sürgősen cselekedni kell!”

[1] GBD 2013 Mortality and Causes of Death Collaborators. Global, regional, and national age-sex specific all-cause and cause-specific mortality for 240 causes of death, 1990-2013: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. Lancet. 2015 Jan 10;385(9963):117-71.

[2] GBD 2015 Mortality and Causes of Death Collaborators. Global, regional, and national life expectancy, all-cause mortality, and cause-specific mortality for 249 causes of death, 1980-2015: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2015. Lancet. 2016 Oct 8;388(10053):1459-1544.

[3] Age-Adjusted Mortality Rate for HIV Disease – <https://www.kff.org/hiv/aids/state-indicator/age-adjusted-hiv-mortality-rate/?currentTimeframe=0&sortModel=%7B%22colId%22:%22Location%22,%22sort%22:%22asc%22%7D>

Az ERA-EDTA rövid bemutatása

A több mint 7000 aktív taggal rendelkező ERA-EDTA a világ egyik legnagyobb nefrológiai szövetsége, amely vezetőszerepet tölt be az európai nefrológia területén, valamint az egyik legfontosabb európai orvostechikai szövetség. Éves kongresszusokat szervez, valamint minden évben tart egy tudományos oktatási interaktív napot (Scientific Education Interactive Day; röviden: SEID). Továbbá irányelveket dolgoz ki, adatokat gyűjt, valamint a nyilvántartásán keresztül epidemiológiai vizsgálatokat végez. Ösztöndíjprogramokat és kutatási projekteket támogat. Publikációi az NDT és a CKJ (az utóbbi nyilvánosan hozzáférhető). Az ERA-EDTA egy európai nefrológiai portál (European Nephrology Portal; röviden: ENP) nevű online oktatási platformmal is rendelkezik, amely magába foglalja az NDT-Educational@ENP hírlevelet is. A 2020. évi kongresszus június 6–9. között az olaszországi Milánóban kerül megrendezésre. Bővebb információkért látogasson el a standhoz!

Webhely: www.era-edta.org